

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
25.6.2008

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Δημοσιογράφος, υπεύθυνος Γραφείου Τύπου του ΤΕΕ

Η σημερινή συνάντησή μας, με την ευκαιρία της έκδοσης του βιβλίου του Βαγγέλη Κουλουμπή, από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, βρίσκει τον σημερινό Πρόεδρο του ΤΕΕ, τον Γιάννη Αλαβάνο, απόντα, πέρα από τη θέλησή του.

Μία απουσία, ωστόσο, που θα πρέπει να επισημάνω ότι υποδηλώνει πως και στις μέρες μας, υπάρχει απέναντι στο ΤΕΕ μία εκτίμηση, τουλάχιστον από την πολιτειακή εξουσία. Τον υποχρέωσε, κατά κάποιον τρόπο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο κύριος Κάρολος Παπούλιας, να τον ακολουθήσει στο ταξίδι στην Κίνα, ως εκπρόσωπο του τεχνικού κόσμου.

Στο θέμα μας. Ο Βαγγέλης Κουλουμπής δικαιούται περισσότερο από κάθε άλλον, να ομιλεί για το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας. Δικαιούμαι όμως κι εγώ να ομιλώ για το ΤΕΕ, αλλά και για τον Βαγγέλη Κουλουμπή.

Το θράσος, που έτσι κι αλλιώς δεν μου έλειψε ποτέ στη ζωή μου, το αντλώ από το γεγονός ότι ο Βαγγέλης, ερχόμενος στο ΤΕΕ, με βρήκε. Κι εγώ μεν ευτύχησα που τον συνάντησα, δεν μπορώ να ισχυριστώ το αυτό και για τον ίδιο. Αρκεί να αναφέρω ότι πολλές φορές χρειάστηκε να υπερασπιστεί ή να απολογηθεί δημοσίως για τον συνεργάτη του, και στο ΤΕΕ και μετέπειτα, σε κάποια

από τα Υπουργεία όπου θήτευσε, λέγοντας πως είμαι αναρχοαυτόνομος.

Είπα πως ο Βαγγέλης δικαιούται να ομιλεί για το ΤΕΕ και διευκρινίζω, για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον του. Στα χρόνια που υπήρξε Πρόεδρος του, είχε τη χαρά να δει τον επιστημονικό οργανισμό των διπλωματούχων μηχανικών της χώρας να αποκτά κύρος, ισχύ και δημόσια αναγνώριση, αντί-

αντίστοιχη με εκείνη που είχε το ΤΕΕ τα πρώτα χρόνια μετά την ίδρυσή του έως και την προεδρία του Κιτσίκη, όπως, τουλάχιστον, προκύπτει από τα γεγονότα και τις γραφές, γιατί ασφαλώς εκείνη την εποχή δεν την έζησα.

Την περίοδο του 1974-1981, το ΤΕΕ πράγματι λειτούργησε ως επιστημονικός οργανισμός και ελάχιστα έως καθόλου ως συνδικαλιστικός φορέας. Συστηματικά παρενέβαινε εφ'όλων των θεμάτων και συνδεόταν άμεσα ή έμμεσα με την τεχνική και την τεχνολογία και κατ' επέκταση με την ανάπτυξη της χώρας. Ορισμένες φορές, βάζοντας μπροστά πάντα το γενικό καλό,

διαβλέποντας ότι μέσα από το γενικό καλό θα υπάρχει και το καλό για τον μηχανικό. Συχνά, με τις παρεμβάσεις του, εκτρεπόταν και σε θέματα πέρα από την τεχνική, σε θέματα ακραιφνώς πολιτικά και μείζονα.

Ο λόγος του ΤΕΕ ήταν λιτός, σαφής και προπαντός καίριος. Πάντα τεκμηριωμένος επιστημονικά. Ακουγόταν και αναπαραγόταν εκτενώς από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Έδιναν βάση οι πολιτικοί, και οι φίλοι και οι αντίπαλοι και φυσικά κάθε αρμόδιος, έστω και μετά δυσφορίας.

Κι αυτό, γιατί ο λόγος του ΤΕΕ, ήταν ευαγγέλιο για τους πολίτες. Πως αλλιώς να ήταν, αφού είχε την έκφραση του Βαγγέλη, βέβαια. Η έκφραση «*το είπε το ΤΕΕ*», που αναφέρει ο Βαγγέλης Κουλουμπής στο βιβλίο του πολλές φορές, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα εκείνης της εποχής και ήταν ενίοτε πιο ισχυρή η φωνή του ΤΕΕ από νόμους και Υπουργικές Αποφάσεις.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση, ταυτόχρονα και απόδειξη, για του λόγου το αληθές, της ακύρωσης της διάταξης για την ένταξη των εργοδηγών και των τεχνολόγων στο ΤΣΜΕΔΕ, τον Δεκέμβριο του 1979. Τότε, συνέβη το εξής πρωτοφανές στα κοινοβουλευτικά χρονικά της Ελλάδας: Ψηφίστηκε η διάταξη νύχτα στη Βουλή, εν απουσία όλων σχεδόν των βουλευτών, πλην ενός βουλευτή της αντιπολίτευσης και μετά από χρόνια και Πρόεδρος της Βουλής, που ενδιαφερόταν για την τακτοποίηση των τεχνολόγων και φυσικά και του αρμόδιου τότε Υφυπουργού Απασχόλησης. Η διάταξη αυτή, ενώ ψηφίστηκε, δεν δημοσιεύτηκε, μέχρις ότου ψηφιστεί και δημοσιευθεί άλλη διάταξη που ακύρωνε αυτήν. Πως συνέβη αυτό το απίθανο στα χρονικά; Ήταν η φωνή του ΤΕΕ, η οποία «*απέτρεψε το σκάνδαλο*», και επέβαλε μία νόμιμη κατάσταση.

Ο Βαγγέλης Κουλουμπής, πρέπει να το πούμε αυτό, το λέει και ο ίδιος πολλές φορές στο βιβλίο του, το επαναλαμβάνει, περισσότερο ίσως του δέοντος, ότι *το θαύμα αυτό δεν το έκανε μόνος του*. Το έκανε έχοντας δίπλα πολύ άξιους συμπαραστάτες, ενώ εκατοντάδες άλλοι διπλωματούχοι μηχανικοί προσέρχονταν καθημερινά στη γαλέρα του ΤΕΕ, τραβούσαν κουπί, και μετέβαλλαν αυτό τον οργανισμό σε τριήρη, που διεμβόλιζε τα πάντα.

Θα θυμίσω ότι οι τρεις από τους τέσσερις επόμενους Προέδρους του ΤΕΕ, ο Νίκος Δεσύλας, ο Κώστας Λιάσκας και ο Γιάννης Αλαβάνος, θήτευσαν στην επταετία Κουλουμπή. Ο τέταρτος, ο Κωνσταντίνος Παναγιωτόπουλος, υπήρξε φίλος του Βαγγέλη, σε πολλά πράγματα που είχαν σχέση με το ΤΕΕ ομοϊδεάτες, για αυτό και μακροημέρευσε ως Πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, δυστυχώς δεν επανέλαβε τέ-

τοια θητεία όταν ήρθε στο ΤΕΕ, λόγω της ασθένειας που τον χτύπησε. Είναι εξαιρετικά μακρύς ο κατάλογος όσων συνέπραξαν σε εκείνη την εξαιρετικά δημιουργική περίοδο του ΤΕΕ, τους οποίους θα έπρεπε κι εγώ να αναφέρω, αλλά είναι υπαρκτός ο κίνδυνος να αδικήσω κάποιους παραλείποντάς τους.

Σε όλους εκείνους, φυσικά και στον Βαγγέλη, έχω να πω τούτο: Η δική τους δουλειά, σε ποσότητα και ποιότητα, αξεπέραστη ως τις μέρες μας. Τόσο εγώ όσο και οι συνάδελφοι όλων των μέσων που κάλυπταν το ρεπορτάζ του ΤΕΕ, εξασφαλίσαμε καθημερινή απασχόληση, εμμέσως και την προβολή μας. Μάλιστα, χάρις στο ΤΕΕ, το τεχνικό ρεπορτάζ, εκείνη ακριβώς την περίοδο, ξέφυγε από το μονόστηλο, βγήκε από τις μέσα σελίδες και πέρασε στην πρώτη σελίδα των εφημερίδων, συχνά με τίτλους πηχυαίους.

Το ΤΕΕ εκείνης της εποχής, μας έμαθε όλους εμάς και μέσω ημών και τους πολίτες αυτής της χώρας, τι θα πει περιβάλλον και τι οφείλουμε να κάνουμε για τη διάσωσή του.

Να στεκόμαστε κριτικοί απέναντι στα αυθαίρετα, ως τότε- θυμίζω σε ορισμένους- οι αυθαίρετοι οικιστές, μεταξύ τους και όλοι οι καταπατητές ήσαν οι ήρωες των πρωτοσέλιδων στις εφημερίδες.

Μας έμαθε να ζούμε με τους σεισμούς, σκεπτόμενοι ότι υπάρχει τρόπος ελαχιστοποίησης των συνεπειών τους. Να απαιτούμε κτηματολόγιο και χωροταξικό σχεδιασμό. Και μία σειρά πράγματα που ως τότε ήσαν γνωστά μόνο μεταξύ των διπλωματούχων μηχανικών.

Με άλλα λόγια, το ΤΕΕ εκείνης της περιόδου υπήρξε ο μεγάλος δάσκαλός μας, δικαιώνοντας έτσι την πρόβλεψη του ιδρυτικού του νόμου, ότι θα είναι

ο τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας και του λαού. Με δυσκολία θα αυτοπεριοριστώ σε αυτά. Και θα κλείσω με μία διαπίστωση κι ένα ερώτημα που απευθύνεται σε όλους και οπωσδήποτε στο φίλο Βαγγέλη.

Το ΤΕΕ έγινε ιδιαίτερα σημαντικό και παρεμβατικό, την περίοδο που περιγράφεται στο βιβλίο, επειδή όλοι οι μηχανικοί, ολόκληρης της χώρας, το θεωρούσαν σπίτι τους. Προσέρχονταν σε αυτό συστηματικά και εργάζονταν για χάρη του, με ανιδιοτέλεια και υπάκουαν στις αποφάσεις του. Ένδειξη περί αυτού, η εκπληκτική προσέλευση στις κάλπες για την ανάδειξη διοίκησης εκείνη την περίοδο. Σε ποιο βαθμό οι διπλωματούχοι μηχανικοί θεωρούν σήμερα το ΤΕΕ σπίτι τους; Και τι θα πρέπει να γίνει, ώστε να επανέλθει η αντίληψη αυτή στο σύνολο των μηχανικών, και το ΤΕΕ να επαναλάβει στην ιστορία του την περίοδο 1974-1981;

Η πρόκληση σαφής, η απάντηση δική σας. Και θα δώσω τον λόγο τώρα στον πρώτο Αντιπρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου, τον Μανώλη Δρακάκη, ο οποίος, αν δεν απατώμαι Μανώλη, τότε ήσουν νεοσσός, ως μηχανικός, όταν βίωναμε εμείς αυτές τις καταστάσεις.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Α΄ Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ

Τότε ενεγράφην στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Το 1974, ήρθα να γραφτώ στο Τεχνικό Επιμελητήριο, αμέσως μετά τις σπουδές και τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, με μία δραστηριότητα, η οποία δεν ήταν από αυτές που περιμένει κανένας από κάποιον που σήμερα ανήκει στο συγκεκριμένο χώρο που ανήκω. Και γιατί το λέω αυτό; Γιατί στο ΤΕΕ έμαθα να κουβεντιάζω κι έμαθα να

κουβεντιάζω, ακριβώς γιατί είχα καλούς δασκάλους. Βλέπω πολλούς από αυτούς στα πρώτα έδρανα, εδώ, που κάθονται. Θέλω να πω, πέραν από όλα όσα σωστά ανέφερε ο Γιώργος Καραλής, ότι πράγματι ήταν ένα σχολείο για εμάς, ένα σχολείο θετικής κατεύθυνσης, ανιδιοτέλειας πραγματικά, όπου, καταφέραμε και αυτό απαντάει ίσως στο ερώτημα, καταφέραμε να το χαλάσουμε και να το κάνουμε ιδιωτικό σχολείο, εμείς οι επιγενόμενοι. Κάποιος αναζητούσε τότε λύση στο σύνολο, σήμερα αναζητά λύση στην εξατομίκευσή του. Αν αυτό είναι απάντηση στην ερώτηση που έβαλε ο Γιώργος Καραλής, δεχτείτε την έτσι.

Είπα στην αρχή, και δεν θα μιλήσω πολύ, ότι ήρθα και πέρασα αυτή τη γυάλινη πόρτα σαν να έμπαινα σε ένα ναό, όπου ο ναός αυτός ήταν όλα όσα είχα ονειρευτεί, ως σπουδαστής στο Πολυτεχνείο, ιδιαίτερα εκείνη την δύσκολη περίοδο που η χούντα έπεφτε. Σε αυτό τον ναό, μάθαμε να υποληπτόμαστε και να ακούμε τους παλιότερους, γιατί πραγματικά κουβάλαγαν το σπόρο που και ο Κιτσίκης είχε βάλει: Στην Αντιπροσωπεία να παρίστανται οι Υπουργοί και οι βουλευτές... *[διακοπή ρεύματος – η εκδήλωση συνεχίζεται εκτός μικροφώνου]*. και το Τεχνικό Επιμελητήριο ως σύμβουλος της Πολιτείας. Ο Βαγγέλης Κουλουμπής, και επειδή δεν πρέπει να αναφερόμαστε μόνο στον Βαγγέλη Κουλουμπή, αλλά και σε όλους τους συνεργάτες του, κατάφερε να πείσει τις δύο μεγάλες προσωπικότητες της μεταπολίτευσης, θα το δείτε και στο βιβλίο.

Συνήθως, όταν μιλάς για κάποιο βιβλίο, πρέπει να πεις και κάτι, αλλά εγώ θα πάρω, από όλα τα θαυμάσια που λέει, μόνο δύο γεγονότα που αναφέρει.

Πως του μίλησε ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Καραμανλής όταν πήγε, αποδεχόμενος μία πρόσκλησή του να του πει ότι, *«ξέρετε κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν μπορώ να συμμετάσχω στην κυβέρνησή σας γιατί είμαι δημοκράτης»* του απήντησε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής *«και τι νομίζεις; ότι εγώ δεν είμαι;»*. Κι αναγνωρίζοντας τον ρόλο του τότε, τον τοποθέτησε ως Υφυπουργό, (κύριε Κουλουμπή; Υπουργός, δεν τα θυμάμαι καλά γιατί θεωρούσα τότε ότι το Υπουργείο ήταν χωρισμένο, δεν είναι έτσι, λάθος μου). Τον έβαλε λοιπόν Υπουργό στην υπηρεσιακή κυβέρνηση.

Ένα άλλο γεγονός επίσης, που δείχνει την ανάγκη που είχε ο αείμνηστος Ανδρέας Παπανδρέου να έχει στελέχη από την παραγωγή, ήταν η πρότασή του στο να τον χρησιμοποιήσει ως Υπουργό σε 2-3 Υπουργεία. Αυτό σημαίνει ότι η ιδιότητα, πέραν του ανθρώπου Βαγγέλη Κουλουμπή, η ιδιότητα του Προέδρου του ΤΕΕ, ήταν τόσο μεγάλη και τόσο βαρύνουσα που όλο το πολιτικό φάσμα αναγνώριζε τον ρόλο του.

Θα ήθελα να είμαι αρκετά ευτυχής να μπορέσω να πω μία κουβέντα. Παρ' όλο που κι εγώ θεωρώ ότι πρόσφερα ό,τι πρόσφερα στο Επιμελητήριο, να μπορούσαν οι νεότεροι από εμάς να πουν το περίφημο *«άμες δε γεσόμεθα πολλώ κάρολες»*, δυστυχώς, όλοι εσείς έχετε τοποθετήσει τον πήχη τόσο ψηλά που δυσκολευόμαστε να τον φτάσουμε. Τουλάχιστον, οι νεότεροι ας έχουν τη διάθεση προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ πολύ τον Βαγγέλη Κουλουμπή και όλους όσοι του στάθηκαν τότε, για να δημιουργήσουν το ΤΕΕ των ονείρων μας.

Ευχαριστώ πολύ, από καρδιάς.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Να δώσω το λόγο στον Γιάννη Θεοδωράκη, τον Πρόεδρο της Αντιπροσωπείας, ο οποίος οφείλει να απαντήσει για το μέλλον, αφού έχει αναλάβει ένα έργο, να περάσει από την παρούσα Αντιπροσωπεία, κάποιες τροποποιήσεις που θα βελτιώσουν τη λειτουργία του ΤΕΕ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Πρόεδρος Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ

Εγώ δεν θα ξεκινήσω όπως είπε ο Μανώλης, ότι μπήκε το '74 και ότι ήταν ευτυχισμένος που περνούσε τον ναό του ΤΕΕ. Εγώ τελείωσα το '92 κι όταν μπήκα στο ΤΕΕ ούτε ναός μου φάνηκε ούτε και πολύ ευτυχισμένος ήμουν και είμαι. Ανήκω στη νέα γενιά των στελεχών, συνδικαλιστών του Επιμελητηρίου κι οφείλω να ομολογήσω ότι παίρνοντας στα χέρια μου αυτό το βιβλίο, το οποίο δεν έχω καταφέρει να το διαβάσω, είναι πάρα πολύ μεγάλο και είναι και δύσκολο να γυρνάω τις σελίδες, αλλά μέχρι εκεί που διάβασα, δεν θα έλεγα ότι είναι το Επιμελητήριο που υπάρχει εδώ, γιατί κάποιιοι το φτάσανε εδώ, στην κατάσταση που είναι σήμερα,

Εγώ, όταν βρέθηκα στο Επιμελητήριο, θεώρησα ότι ήταν αυτός ο χώρος κι ότι εγώ θα τον φτιάξω, όχι οι υπόλοιποι άνθρωποι, τα υπόλοιπα στελέχη της γενιάς μου, δεν είχα αντιληφθεί ότι για να φτάσει να υπάρχει το Επιμελητήριο το '92, όταν εγώ βγήκα από το Πολυτεχνείο, κάποιιοι άνθρωποι είχαν ασκήσει, είχαν εργαστεί και είχαν δημιουργήσει κάτι πολύ μεγάλο που, μέσα από τις σελίδες του βιβλίου που διάβασα, κατάλαβα πόσο σημαντικό είναι αυτό και εύχομαι να συνεχιστεί αυτή η προσπάθεια, γιατί τελικά πρέπει εμείς οι

νεότεροι, να μαθαίνουμε από τους παλαιότερους και ίσως οι παλαιότεροι να θυμούνται το τι θέλανε εκείνα τα χρόνια, για να μπορούμε κι εμείς να έχουμε έναν φάρο για να δούμε προς τα πού πηγαίνουμε, γιατί οι εικόνες που έχουμε είναι κοντινές. Δηλαδή, η εικόνα η δικιά μου, δεν ξέρω τι γινόταν το '74 μέχρι το '84, δεν είναι παρά πολύ καλή και ίσως τελικά θεωρώ ότι η απάντηση, του κυρίου Καραλή είναι: *δώστε μας κι εμάς λίγο όνειρο, αυτό που εσείς είχατε όταν ξεκινήσατε, γιατί μάλλον έχουμε χάσει και πλέον δεν ονειρευόμαστε.* Ζούμε έναν εφιάλη βλέποντας πως λειτουργεί σήμερα το Επιμελητήριο, ποια είναι η κατάσταση. Κάνουμε αμάν τόσα χρόνια για το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Επιμελητηρίου, ελπίζω να καταφέρουμε, μέσα από την Αντιπροσωπεία, να κάνουμε ένα μικρό βηματάκι, μικρό βηματάκι, γιατί δεν είναι κανένας διατεθειμένος, κανένας συνδικαλιστής, καμία παράταξη, να χάσει τίποτα από αυτό που λέει κεκτημένο. Νομίζω ότι πλέον στο Επιμελητήριο οι πιο πολλοί ψάχνουν να βρουν έναν τρόπο για να βελτιώσουν τα βιογραφικά τους και να μπορέσουν να πάνε κάπου αλλού.

Δεν νομίζω ότι στο Επιμελητήριο πλέον, οι συνάδελφοι που ασχολούνται, ασχολούνται γιατί πιστεύουν ότι αυτός ο χώρος μπορεί να ξαναγίνει το Επιμελητήριο που εγώ διάβασα στις σελίδες του βιβλίου. Ελπίζω τέτοια βιβλία και λέω, κάνω έκκληση και στα υπόλοιπα στελέχη, γιατί ξέρω, τουλάχιστον αντιλαμβάνομαι και με αυτούς που βλέπω και με αυτά που διάβασα, ότι αυτή η προσπάθεια δεν έγινε μεμονωμένη, είναι από αρκετούς ανθρώπους, τους καλώ να καθίσουν κι αυτοί να γράψουν δύο λόγια, για να μπορέσουμε, μήπως και οι νεότεροι άνθρωποι, κι όχι νεότεροι σε ηλικία, αλλά νέοι άνθρωποι

που δεν είναι στην ηλικία, είναι στο μυαλό, μήπως και μπορέσουμε έστω να τιμωρήσουμε ιστορικά όλους αυτούς που σήμερα πιστεύουν ότι το Επιμελητήριο είναι ένας χώρος για άσκηση προσωπικής πολιτικής και να ξαναβρούμε το δρόμο μας, μπας και καταφέρουμε ξανά να μπορούμε, μετά από κάποια χρόνια, κι εγώ να είμαι ευτυχισμένος και ευχαριστημένος, να είμαι σε μία αντίστοιχη αίθουσα και κάποιοι τότε Δρακάκης, Σπίρτζης, Θεοδωράκης, να λέει καλά λόγια για το Επιμελητήριο που εμείς πήραμε μετά από τα χρόνια του Κουλουμπή και των υπολοίπων.

Κύριε Κουλουμπή, είναι τιμή μου να προλογίζω, ελπίζω να είστε κοντά και εσείς και οι υπόλοιποι από τη γενιά σας και να μας δώσετε τα φώτα σας, γιατί μάλλον έχουμε μπει σε βαθύ σκοτάδι. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Λοιπόν, ο λόγος στον κύριο Μουτζούρη, τον Πρύτανη του Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ

Πρύτανης ΕΜΠ

Κατ'αρχάς θέλω να ευχαριστήσω το ΤΕΕ, που με κάλεσε σήμερα εδώ. Και παίρνοντας την πρόσκληση, είδα ότι ήταν μία συνάντηση με δύο κύρια θέματα, το παρελθόν-παρόν-μέλλον του ΤΕΕ και προς τιμήν και της εκδόσεως του βιβλίου του κυρίου Κουλουμπή. Κι έτσι, συνέταξα πέντε λόγια χωρίζοντας τα δύο θέματα.

Θα αναφερθώ πρώτα στο ΤΕΕ, στον τεράστιο, στον αγαπημένο φορέα, στον οποίο όλοι μας ανήκουμε και καμαρώνουμε όταν γίναμε μέλη και πήραμε αυτή την κακόγουστη τότε μπλε κάρτα. Κατ' αρχάς θα τονίσω πως το Πολυτεχνείο, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με το ΤΕΕ, έχουν πολλά σημεία διεπιφάνειας, διεπαφής, ταυτίσεως. Το Μετσόβιο Πολυτεχνείο είναι ο μοναδικός, τεράστιος φορέας με χιλιάδες μέλη, εργαζόμενους και διδάσκοντες εκεί, που όλοι είναι μέλη του ΤΕΕ. Είμαστε ένα μεγάλο υποσύνολο του ΤΕΕ. Οι απόφοιτοι του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, από τα στοιχεία που έχω, είναι το 1/3 της συνολικής δυνάμεως του ΤΕΕ, άρα οι ΕΜΠίτες είναι μία μεγάλη δύναμη στο ΤΕΕ. Πολλά στελέχη του Πολυτεχνείου είναι ταυτόχρονα και στελέχη οργάνων διοικήσεως και άλλων οργάνων του ΤΕΕ. Σε μεγάλο-μεγάλο βαθμό, οι επιδιώξεις και θέσεις του ΤΕΕ για τους μηχανικούς, ταυτίζονται με αυτά που λέει το Πολυτεχνείο.

Υπήρχαν διαδοχικοί πρυτάνεις στο Πολυτεχνείο, πιθανόν κι εγώ, που έχουν αναπτύξει ιδιαίτερη σχέση με το Τεχνικό Επιμελητήριο. Έχουν κάποια χημεία. Μαζί με το ΤΕΕ, τα τελευταία δύο χρόνια, έχουμε σηκώσει ψηλά το λάβαρο του δίκαιου αιτήματος να αναγνωρίσει το κράτος, η κυβέρνηση, το Υπουργείο, την αλήθεια, ότι τα διπλώματα των πολυτεχνικών σχολών είναι του επιπέδου τουλάχιστον του Ευρωπαϊκού Master. Μαζί ξεκινήσαμε και προχωράμε τον αγώνα, είμαστε βέβαιοι ότι θα το πετύχουμε. Τέλος, τελευταία ξεκινήσαμε μαζί μία προσπάθεια να δείξουμε στην περιοχή των Ζωνιανών, ότι παρά τα όποια λάθη που έγιναν εκεί, είναι μέλος της ελληνικής κοινωνίας, δείχνουμε έτσι μία κοινωνική συνοχή μαζί με τα Ζωνιανά, άρα λοιπόν δικαιούμαι να πω, έχω

γράφει εννέα σημεία που από τη δική μου οπτική γωνία, βλέποντας αρκετά χρόνια *** [διακοπή ήχου – επανήλθε η ηλεκτροδότηση] ...αναφέρομαι σε πολλά από αυτά που είπε και ο κύριος Θεοδωράκης, βλέπω ότι έχει γιγαντωθεί ο φορέας μας. Εμφανίζει έντονα προβλήματα γιγαντισμού, ενός φορέα που γιγαντώθηκε. Δύσκολα προβλήματα.

Ένα δεύτερο σημείο που βλέπω, είναι η συνεχής πίεση προς το ΤΕΕ, από ομάδες διπλωματούχων, νέων ειδικοτήτων, οι οποίοι επιδιώκουν να εισέλθουν στο ΤΕΕ, ενδεχομένως δικαίως, ενδεχομένως καθ' υπερβολήν. Εμείς στο Πολυτεχνείο ασκούμε τώρα μία πίεση προς το ΤΕΕ, να αναγνωριστούν κάποιοι απόφοιτοι μίας νέας σχολής μας, όπως την ονομάζουμε ΣΕΝΘΕ. Το ΤΕΕ δέχεται αυτή την πίεση.

Ένα τρίτο σημείο που καταγράφω, νιώθω ένα βιασμό στην προσωπικότητα του ΤΕΕ, νιώθω μία κατεύθυνση να τραβάει από εδώ, συνδικαλιστική, νιώθω μία άλλη κατεύθυνση να τραβάει, επιστημονική. Αυτό δημιουργεί ένα διχασμό προσωπικότητας.

Ένα τέταρτο σημείο, που είναι σημαντικό, είναι αυτό το φορτίο που έβγαλε από πάνω του το Μετσόβιο Πολυτεχνείο, των επαγγελματικών εξετάσεων, των οκτάωρων, όπως τα λέγαμε τότε και τα φορτώθηκε το Τεχνικό Επιμελητήριο, κάτι δεν πάει καλά. Παλιότερα, είχα οριστεί κι εγώ ως εξεταστής, άντεξα δύο περιόδους και απεχώρησα, κάτι πρέπει να γίνει εκεί.

Ένα πέμπτο σημείο που γράφω, νιώθω, το είπε πριν ο κύριος Καραλής, νιώθω μία αποξένωση των νέων μελών του ΤΕΕ με το ΤΕΕ. Δεν νιώθω να υπάρχει συναίσθημα, νιώθω να έχει φύγει αυτό. Πιο πολύ σε νέα παιδιά, που

τελειώνουν και το Πολυτεχνείο και άλλα ιδρύματα, νιώθω ότι βλέπουν το ΤΕΕ σαν αναγκαίο κακό, γιατί πρέπει να έχουν αριθμό μητρώου, πρέπει να είναι στο ΤΣΜΕΔΕ και διάφορα άλλα. Ένα έκτο σημείο, που έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια, είναι οι τριβές του ΤΕΕ με τις πολυτεχνικές σχολές. Τριβές διότι δικαίως πολλές φορές το Τεχνικό Επιμελητήριο και τα μέλη του νιώθουν ότι τα Πολυτεχνεία, οι πολυτεχνικές σχολές, στα μέλη τους, υπεισέρχονται σε χωράφια που δεν θα έπρεπε να μπαίνουν.

Συμφωνώ, έχουμε μάλιστα συστήσει μία επιτροπή και προσπαθούμε να βρούμε το *modus Vivendi* και *operandi*.

Ένα έβδομο σημείο που νιώθω, που βλέπω, είναι ο χώρος μας εδώ. Για εκατό-τόσες χιλιάδες μηχανικούς, τέτοιου επιπέδου επιστήμονες, δεν είναι ο κατάλληλος χώρος μας εδώ μέσα, κάτι πρέπει να γίνει, ενδεχομένως έχει δρομολογηθεί, ενδεχομένως κάτι μου ξεφεύγει, αλλά δεν είναι χώρος εδώ για μας, πρέπει να πάμε κάπου αλλού επείγοντως.

Και ένα όγδοο σημείο, είναι οι εκδόσεις του ΤΕΕ, κάτι πρέπει να βελτιωθεί. Χθες, ξέρω υπήρχε μία συνάντηση για τα επιστημονικά, την επιστημονική έκδοση, αλλά κάπου χάθηκε κάτι. Πρέπει να το δούμε σοβαρά.

Κι ένα ένατο, και τελευταίο, σημείο που σημείωσα, είχα διαπιστώσει μέχρι και πρόσφατα, όχι την τελευταία φορά, μέχρι και πρόσφατα, βυζαντινισμούς, βυζαντινούς διαδρόμους στις εκλογές των οργάνων διοικήσεως. Αυτό δεν χτύπαγε καλά ούτε σε εμάς στα μέλη, που δεν ήμασταν στα όργανα διοικήσεως, ούτε στην κοινωνία.

Έγραφα εννιά σημεία, τα καταθέτω με αγάπη, αγαπώ το ΤΕΕ, συμμετέ-

χω, απλά για να είναι θέματα προβληματισμού και σκέψευς. Τώρα, όσον αφορά στο δεύτερο σκέλος που ετοίμασα, μετά την πρόσκληση για τον Ευάγγελο Κουλουμπή, θα δηλώσω εκ προοιμίου ότι είμαι φίλα διακείμενος με τον Ευάγγελο Κουλουμπή. Δεν θα το αποδώσω ότι είμαστε ομότεχνοι Πολιτικοί Μηχανικοί, δεν θα το αποδώσω ότι είναι ΕΜΠίτης, το ότι είναι απόφοιτος του Πολυτεχνείου, αν το έλεγα αυτό, στο μυαλό μου μέσα βέβαια υπάρχει αυτό, αλλά θα το λέγατε συντεχνιακό. Θα προσπαθήσω να το πω πιο αντικειμενικά, γιατί είμαι φίλα διακείμενος.

Προσπάθησα να μελετήσω λίγο το CV του Κουλουμπή, όπως κάνουμε στα Πανεπιστήμια. Διέκρινα ότι η ζωή του, η καριέρα του, η ανέλιξή του, διακρίνεται σε δεκαετίες, έχει δεκαετίες ο Κουλουμπής.

Έχει τη δεκαετία του '40 και του '50, τη δεκαετία του '40, που ήταν η δεκαετία εκπαιδευσεώς του, η δεκαετία που έκανε τις σπουδές του και έγινε μηχανικός.

Έχει τη δεκαετία του '50-'60 νομίζω, που ήταν δεκαετίες μάχημης μηχανικής, μάχημος μηχανικός.

Έχει τη δεκαετία του '70, που διαπιστώνω ότι ήταν η δεκαετία που προσέφερε, συνέβαλε στο σύλλογο πολιτικών μηχανικών, στο ΤΕΕ.

Η δεκαετία του '80, ήταν η δεκαετία Υπουργίας του, ήταν η προσφορά στο κοινό σύνολο, σε ανώτερο κλιμάκιο.

Δεκαετία του '90, ανέβηκε κι άλλο, πάει στην αυτοδιοίκηση, ήταν η δεκαετία, η αυτοδιοικητική του Κουλουμπή.

Και η τρέχουσα δεκαετία, του 2000, εγώ τη θεωρώ ότι είναι η δεκαετία που

ανεβαίνει τη σκάλα της σοφίας, συγγράφει, αναλογίζεται, συμβουλεύει και προσπαθεί για το καλύτερο όλων μας.

Εγώ, τον Κουλουμπή δεν τον έζησα ούτε τη δεκαετία του '40, ούτε του '50, ούτε του '60, ούτε και του '70, διότι μπορεί να ήμουν τότε φοιτητής, μπορεί να ήμουν στο εξωτερικό. Τον έζησα το '80, όταν ανέλαβε Υπουργός εκεί στα Υπουργεία τα περί το ΥΠΕΧΩΔΕ και θεώρησα τότε, κι εγώ είχα πάει στο Πολυτεχνείο στις αρχές του '80 και θέλησα, θέλαμε να κάνουμε ένα εργαστήριο λιμενικών έργων. Και λέω, πολιτικός μηχανικός είναι, τετράγωνος άνθρωπος ακούγεται, θα πάμε να τον βρούμε, μήπως μας βοηθήσει να κάνουμε εργαστήριο λιμενικών έργων. Χτύπησα την πόρτα, μου έδωσε ραντεβού, πήγα, και μου είχε κάνει εντύπωση για τις συμβουλές που μου έδωσε και κάποιες αρωγές. Μου είχε κάνει εντύπωση από τότε το τετράγωνο μυαλό του, οι λύσεις οι πρακτικές που έδινε.

Σε όλο αυτό το διάστημα, υπάρχει κι ένας άλλος δεσμός. Μας εμπιστεύθηκε στο Πολυτεχνείο τον γιο του τον μονάκριβο, τον Θανάση, για τον οποίο πρέπει να σεμνύνεται, ήταν ένας εξαιρετικός φοιτητής κι ένα σεμνό παιδί. Ένα πολύ καλό παιδί, είναι ένας λόγος που θα πρέπει και για αυτό να καμαρώνει ο Πρόεδρος.

Τώρα, πως τον βλέπω τον Υπουργό. Εγώ τον βλέπω σαν ταυτισμένο με το ΤΕΕ, δεν μπορώ να τον διακρίνω από το ΤΕΕ, όπου βρεθώ για το ΤΕΕ βλέπω τον Κουλουμπή μπροστά. Όπου πάω για άλλες εκδηλώσεις, βλέπω τον Κουλουμπή.

ΤΕΕ και Κουλουμπής είναι δύο ανόμοιοι οργανισμοί, τους οποίους βλέπω

σαν ένα φορέα με δύο κεφάλια διαφορετικά, τον έχω ταυτίσει.

Να είστε γερός κύριε Υπουργέ, να συγγράφετε, να συμμετέχετε, και περνάτε κι από το Μετσόβιο... εκεί τελειώσατε. Ευχαριστώ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Συγγραφέας

Είμαστε λίγοι λέω, αλλά καλοί. Κι όπως βλέπετε, εγώ, σαν νεότερος, θα σας πω δύο λόγια εγώ όρθιος, η γερουσία κάθεται.

Αγαπητοί συνάδελφοι, για πολλά χρόνια μηχανικοί που ήσαν κοντά μου όλα αυτά τα χρόνια, με πίεζαν για να γράψω την άγνωστη αλλά θαυμάσια ιστορία του Τεχνικού Επιμελητηρίου, στα χρόνια της μεταπολίτευσης, κυρίως στα χρόνια '74-'81.

Ήσαν χρόνια που πραγματικά το Τεχνικό Επιμελητήριο πολύ γρήγορα, με τη δουλειά των μηχανικών, απέκτησε τεράστιο κύρος, πολύ μεγάλο κύρος, που λίγοι το περίμεναν. Και το βιβλίο αυτό το στόχο έχει, να δείξουμε στους νεότερους και να θυμίσουμε στους παλαιότερους, πώς το Τεχνικό Επιμελητήριο, με τη δουλειά του, απέκτησε αυτό το τεράστιο κύρος και με βάση αυτό να δουν και οι σημερινοί διοικούντες πως μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα της δουλειάς τους.

Για να αποκτήσει το Τεχνικό Επιμελητήριο μεγάλο κύρος, βοήθησαν βέβαια τα μεγάλα συνέδρια που οι παλιότεροι τα θυμούνται. *Για το ενεργειακό, την ΕΟΚ για τους Έλληνες μηχανικούς, για τη βιομηχανία, τις κατασκευές, τον ορυκτό πλούτο.* Ήταν μεγάλα συνέδρια που συγκλόνισαν πραγματικά την κοινή γνώμη. Σε αυτά τα συνέδρια, μιλούσαν Πρόεδροι Δημοκρατίας,

Πρωθυπουργοί και θυμάμαι ότι συναγωνιζόντουσαν οι Υπουργοί, ποιοι θα μιλήσουν στα συνέδρια τα δικά μας. Και βέβαια, είχαμε και διάσημους ξένους ομιλητές, που ζητούσαν να μιλήσουν σε αυτά τα συνέδρια. Γι' αυτό και οι Έλληνες πολίτες, όπως είπε και ο Γιώργος Καραλής, σε όποια γωνιά της Ελλάδας και να κατοικούσαν, περίμεναν πρώτα τι θα πει το Τεχνικό Επιμελητήριο για να διαμορφώσουν άποψη πάνω στα μεγάλα προβλήματα που αντιμετώπιζε η χώρα και όχι μόνο στα τεχνικά προβλήματα.

Η συνέχεια, '81-τέλος του '88, που ήμουν Υπουργός στα πέντε Τεχνικά Υπουργεία, τη θεωρούσα συνέχεια της πρώτης περιόδου, γιατί πραγματικά, με τη βοήθεια του Τεχνικού Επιμελητηρίου και των μηχανικών, κατορθώσαμε να προωθήσουμε τεράστια θέματα που αφορούσαν τη χώρα μας, εκτός από προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι μηχανικοί.

Επιτρέψτε μου να θυμηθώ τα μεγάλα έργα, τα θεωρώ σαν τη μεγαλύτερη επιτυχία σε αυτά τα χρόνια, *το μετρό, το αεροδρόμιο στα Σπάτα, το Ρίο-Αντίρριο, τον Αχελώο και τους αυτοκινητόδρομους*, η δουλειά αυτή ξεκίνησε μέσα από το Τεχνικό Επιμελητήριο, από τις αρχές, από το '74, για να φτάσουμε το 1987 έτοιμος πια, σαν Υπουργός Δημοσίων Έργων, τα έφερα στο Υπουργικό Συμβούλιο, τα περάσαμε από το Υπουργικό Συμβούλιο και τα δημοπρατήσαμε όλα μέσα στο 1987. Το μετρό μάλιστα το φέραμε μέχρι το τέλος, στη δημοπράτηση, στο τέλος του '88. Βέβαια, για φτάσουμε στο '87, περάσαμε από σαράντα κύματα.

Θα θυμηθώ μόνο ότι το 1983, με πρόταση του Πρωθυπουργού, μου ζήτησε να εισηγηθώ την κατασκευή των δύο έργων, του μετρό και του αεροδρο-

μίου των Σπάτων, σε μικρό Υπουργικό Συμβούλιο. Η συζήτηση πήγε τραγικά και τα αποτελέσματα της συζήτησης ήταν ακόμη πιο τραγικά. Στο μεν μετρό, ψήφισαν μόνο δύο Υπουργοί εκτός από εμένα, ο Γεννηματάς και ο Τσοχατζόπουλος, όλοι οι άλλοι το καταψήφισαν, ακόμα και ο Υπουργός Μεταφορών καταψήφισε την κατασκευή του μετρό.

Και να θυμηθώ ακόμη και κάτι άλλο: το μετρό ήταν σε αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών, και αν έμενε το μετρό σε αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών - δεν έχω τίποτα με το Υπουργείο Μεταφορών, το αντίθετο- αλλά γνωρίζοντας ότι δεν έχει τις κατάλληλες υποδομές, φαντάζομαι ότι και σήμερα ακόμη θα παιδευόμασταν πότε θα αρχίσει το μετρό. Ευτυχώς, ήρθε η καλή συγκυρία το '85, στα τρία Υπουργεία που πήγα, να έχω και το Υπουργείο Μεταφορών και το Υπουργείο Δημοσίων Έργων κι έκανα το εξής απλό: έφερα ένα νόμο στη Βουλή, που έλεγα: *εγώ, ο Υπουργός Μεταφορών, δέχομαι τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας του μετρό, στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων*. Κι από την άλλη μεριά, έλεγα: *εγώ ο Υπουργός Δημοσίων Έργων, αποδέχομαι αυτή τη μεταφορά της αρμοδιότητας*. Έτσι λύνονται στην Ελλάδα τα προβλήματα.

Μέσα στις μεγάλες επιτυχίες θεωρώ ότι ήταν και η εξαγορά της ΕΣΣΟ, είναι εδώ ο Ντίνος Μανιατόπουλος, ο στενός μου συνεργάτης, που προχωρήσαμε αυτή την εξαγορά, όταν οι προηγούμενες κυβερνήσεις παζάρευαν την εξαγορά της ΕΣΣΟ στα 150 εκατομμύρια, με κατάλληλους χειρισμούς, θα έλεγα και με τη βοήθεια των εργαζομένων, την πήραμε μόνο 15 εκατομμύρια δολάρια. Και αποδείξαμε ότι ακόμη και αν πληρώσαμε τα 15, θα πει ότι η

εξαγορά της ΕΣΣΟ εκείνη την περίοδο, ήταν μία κρίσιμη εξαγορά και καταφέραμε με την ΕΚΟ να ελέγξουμε αυτό τον κρίσιμο τομέα. Και να αποδείξουμε συγχρόνως ότι κι ένας δημόσιος φορέας μπορεί να είναι κερδοφόρος κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Ποιες ήταν αυτές οι προϋποθέσεις; Είχα πάρει το Ο.Κ. από τον Πρωθυπουργό, να μην μπει κανένα στέλεχος μέσα στην ΕΚΟ, θυμίζω ότι κάθε φορέας που έμπαινε στο Δημόσιο, υψηλά στελέχη κομματικά έπαιρναν υψηλές θέσεις και ο φορέας πήγαινε κατά διαόλου. Δεν μπήκε κανένας, απολύτως κανένας. Και δεν έφυγε κανένας, εκτός από τον Αναλυτή, που ήταν μία μεγάλη απώλεια για μας. Μπήκε μόνο ο Ντίνος Μανιατόπουλος, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, και καταφέραμε, από τον πρώτο χρόνο, να βγάλουμε πάνω από 20 εκατομμύρια δολάρια καθαρά μετά από την αφαίρεση των φόρων. Πραγματικά, είναι κάτι που δεν το ξεχνάω.

Για εμάς τους μηχανικούς όμως, νομίζω ότι η μεγαλύτερη επιτυχία, ήταν ο Νόμος που ψηφίσαμε το '79 για το ΤΣΜΕΔΕ. Μέχρι τότε, οι μηχανικοί έπαιρναν ασήμαντες, για να μην πω γελοίες συντάξεις. Με τον νόμο αυτό, καταφέραμε οι μηχανικοί να πάρουν συντάξεις αξιοπρεπείς και πάντως πάνω από αυτές που έπαιρναν άλλοι φορείς, με τη δεύτερη σύνταξη. Αν ίσχυε ο Νόμος του '79, αυτοί που παίρνουν σύνταξη σήμερα θα ήταν περίπου στα 3,500 ευρώ το μήνα. Σε αυτά που θυμάμαι, και θα διαβάσετε στο βιβλίο, είναι τρία ταξίδια που κάνουν εντύπωση. Εγώ δεν πήγαινα τακτικά ταξίδια, αλλά αυτά τα τρία ταξίδια που πήγα υποχρεωτικά, νομίζω ότι έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Το πρώτο είναι η Σοβιετική Ένωση το 1975. Βλέπω τον Παύλο Λουκάκη, δεν ξέρω αν κανένας άλλος είναι από την παλιά ομάδα. Ήταν ο

Ηλίας Βογιατζόγλου, ο Κούτρας, η Κούλα Κότσιρα και ήταν ο Γιάννης Αλαβάνος. Ο Γιάννης ο Αλαβάνος ήταν νέος μηχανικός, αν ήταν εδώ θα τον κουτσομπολεύαμε, γιατί μέσα στο βιβλίο θα διαβάσετε ένα μεγάλο έρωτα που αναπτύχθηκε ανάμεσα σε μία καταπληκτικά όμορφη Γεωργιανή φοιτήτρια και τον νέο τότε και ωραίο τότε, Γιάννη Αλαβάνο. Θα τα διαβάσετε. Εγώ δεν το κουτσομπολεύω. Μέσα στο βιβλίο θα τα διαβάσετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Για αυτό πήγε στην Κίνα τώρα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Για αυτό απέφυγε να... Το δεύτερο ήταν στην Άγκυρα το '79. Είναι ο Μανώλης Σαμουηλίδης εδώ. Ήταν η σύνοδος της ΟΠΙΣΕ, στην οποία ήμουν πρόεδρος και εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν όταν κατεβήκαμε από το αεροδρόμιο, τουλάχιστον πεντακόσιοι μηχανικοί μας περίμεναν, πεντακόσιοι μηχανικοί, οπλισμένοι και οι περισσότεροι από αυτούς, σε παρανομία. Όλες αυτές τις μέρες που ήμασταν στην Άγκυρα, όταν έβγαινα έξω, τουλάχιστον εκατό μηχανικοί γύρω – γύρω, οπλισμένοι πάντα. Ήταν περίοδος Δημοκρατίας, τουρκικής βέβαια Δημοκρατίας, και όταν επιστρέψαμε, είχα γράψει ένα άρθρο στα πολιτικά θέματα και υποστήριζα ότι μέσα σε έναν χρόνο θα γίνει η δικτατορία. Η δικτατορία στην Τουρκία έγινε σε έξι μήνες, από τότε που έγραψα το άρθρο. Το τελευταίο ταξίδι, που είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ήταν στην Αλβανία με τον Κ. Λιάσκα, τον Γείτονα και τον Στέφανο Ιωακειμίδη. Δεν βλέπω κανέναν. Πραγματικά ο φανερός στόχος,

ήταν να πούμε στους Αλβανούς μηχανικούς να έρχονται στα συνέδρια μας και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της ΟΠΙΣΕ. Οι Αλβανοί πάλι με ήθελαν σαν πρόεδρο του Ελληνοαλβανικού Συνδέσμου. Ο κρυφός όμως και σοβαρός στόχος, ήταν η επιθυμία του Εμπέρ Χότζα και του Ανδρέα του Παπανδρέου, να συναντηθούν. Και εγώ ήμουν εκείνος που έκανα τις διαπραγματεύσεις για αυτή τη συνάντηση. Οι διαπραγματεύσεις άρχισαν ανάμεσα εμού και τον πρέσβη της Αλβανίας. Συνεχίστηκαν, γι αυτό πήγαμε και στην Αλβανία και έπρεπε να δω τον Εμπέρ Χότζα για να κανονίσουμε τις λεπτομέρειες. Ο Υπουργός των Εξωτερικών, που με έβλεπε σχεδόν κάθε μέρα, με ειδοποίησε την παραμονή ότι δεν θα μπορέσει να με δει ο Εμπέρ Χότζα. Απεδείχθη ότι ήταν πολύ σοβαρά άρρωστος και όταν επιστρέψαμε και είπα στον Ανδρέα: *θα συναντηθείτε αργότερα, όταν γίνεις Πρωθυπουργός*, και είπε: *τότε δεν θα τον δω εγώ*. Και πραγματικά δεν βρέθηκαν. Μέσα στο βιβλίο, για να τελειώνω, θα βρείτε πολλά ανέκδοτα και με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και με τον Ανδρέα τον Παπανδρέου. Θα αποφύγω να σας τα διηγηθώ. Θα σας πω μόνο ότι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, στις σαράντα μέρες που ήμουνα υπηρεσιακός Υπουργός, με έπαιρνε κάθε πρωί στις οκτώ παρά είκοσι, με κάποια δικαιολογία, πώς πάει το τάδε έργο, πώς πάει το άλλο. Εμείς όμως εκείνες τις σαράντα μέρες, δουλεύαμε τουλάχιστον δεκαοκτώ ώρες την ημέρα, με μηχανικούς από το Τεχνικό Επιμελητήριο και μηχανικούς από το Υπουργείο, για να βγάλουμε όλα τα προβλήματα που είχαμε σαν Τεχνικό Επιμελητήριο. Ήταν η εποχή που βγάζαμε τον κώδικα αμοιβών των μηχανικών, που νομίζω ότι μόνο αυτή η επιτυχία ήταν αρκετή

για όλες τις μέρες που ήμουνα Υπουργός εκείνη την εποχή. Θα αποφύγω να σας μιλήσω για αυτά τα ανέκδοτα. Θα θυμηθώ όμως κάτι άλλο, που νομίζω ότι εγώ τουλάχιστον, δεν το ξεχνάω. Υπουργός Περιβάλλοντος στην Γαλλία, ήταν ο Λαλόντ, για αυτούς που είναι οικολόγοι ή για αυτούς που έχουν διαβάσει τα βιβλία του, ήταν ο Μωάμεθ, ας πούμε, των οικολόγων σε παγκόσμια κλίμακα. Τα βιβλία του ήταν Ευαγγέλιο για όλους τους οικολόγους και αυτός ήταν ο Υπουργός Περιβάλλοντος. Σαν Υπουργός Περιβάλλοντος, ήταν ο πιο αντιδραστικός Υπουργός στο Συμβούλιο των Υπουργών Περιβάλλοντος. Έπαιρνε τις πιο συντηρητικές θέσεις. Ήταν η εποχή που μιλούσαμε για καθαρά αυτοκίνητα και ο Λαλόντ υποστήριζε ότι δεν πρέπει να κάνουμε καθαρά αυτοκίνητα, γιατί δεν μπορούμε να συναγωνιστούμε τους Γιαπωνέζους.

Ήμουν Πρόεδρος των Υπουργών Περιβάλλοντος, το δεύτερο εξάμηνο του '98 και πήγα στο Παρίσι για να τον μεταπείσω. Όλοι οι άλλοι υπουργοί βέβαια τον κορόιδευαν με τις θέσεις που έπαιρνε. Πήγα να τον μεταπείσω, για να ψηφίσουμε για καθαρά αυτοκίνητα. Την ώρα που ήμουν στο γραφείο του πήρε η Κρεσόν, η Κρεσόν ήταν η μετέπειτα πρωθυπουργός της Γαλλίας και η γυναίκα του προέδρου της Peugeot, και του είπε: *ξέρω ότι έχει έρθει ο Κουλουμπής στο Παρίσι, πρόσεξε μην σε τουμπάρει*. Εγώ τα άκουγα αυτά στο τηλέφωνο. Του λέω: *καλά πως δέχεσαι ας πούμε να εξευτελίζεσαι, ένας τόσο σπουδαίος άνθρωπος*; Η απάντηση του ήταν τόσο ανθρώπινη, που με αφόπλισε. Μου λέει *«Κύριε Υπουργέ, μου αρέσει που είμαι Υπουργός»*. Τελειώνοντας, θέλω να στεναχωρήσω κάποιους από το ακροατήριο και από

τη Διοικούσα, λέγοντας ότι η αλλαγή του εκλογικού νόμου που έγινε μετά από τις διοικήσεις τις δικές μου, είναι και η αφορμή για τη μείωση του κύρους στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Εκείνη την εποχή, μην ξεγελιόμαστε, καμία κυβέρνηση δεν ήθελε ισχυρό Τεχνικό Επιμελητήριο ούτε η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ούτε οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Για αυτό κι όταν το ΠΑΣΟΚ έγινε κυβέρνηση, έφερε ένα νόμο να αλλάξει τη νέα νομοθεσία, για να αποδυναμώσει το Τεχνικό Επιμελητήριο. Εγώ βέβαια στην αντιπροσωπεία δεν δεχόμουν μία τέτοια περίπτωση και ζήτησα να μιλήσω. Με κάλεσε στο τηλέφωνο ο αρμόδιος Υπουργός, ο Τσοχατζόπουλος ήταν τότε, δεν δέχθηκα βέβαια να μην πάω στην Αντιπροσωπεία και έβαλαν τον Παπανδρέου. Με πήρε ο Πρωθυπουργός και μου ζήτησε να μην πάω να μιλήσω στην Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ, μην τυχόν και τους μεταπείσω και δεν ψηφιστεί αυτός ο Νόμος. Επειδή πάλι δεν δέχτηκα, ο Παπανδρέου με έστειλε εκτός Ελλάδος, σε μία εκδήλωση που ήταν στο Παρίσι, για να μην είμαι στην Αντιπροσωπεία. Αλλά συνάδελφοι, μην ξεγελιόμαστε.

Οι μηχανικοί πρέπει να εκλέγουν τον Πρόεδρο τους. Αυτό πρέπει να το καταλάβετε όλοι σας. Οι μηχανικοί πρέπει να εκλέγουν τον Πρόεδρό τους. Δεν μπορεί ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου, να εκλέγεται από άλλα κέντρα, όπως έγινε πολλές φορές τα τελευταία χρόνια. Η Αντιπροσωπεία να εκλέγεται με απλή αναλογική. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι οι κυβερνήσεις πετυχαίνουν όταν είναι μονοκομματικές. Για αυτό θέλω και τη Διοικούσα, να πηγαίνει μαζί με τον Πρόεδρο. Αν δεν συμφωνείτε σε αυτό, εγώ ευχαρίστως κάθομαι να συζητήσω τις προτάσεις που θα υπάρχουν. Πάντως, χωρίς

αλλαγή του εκλογικού νόμου, μην περιμένετε να βελτιωθεί η λειτουργία του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Ίσως σας κούρασα.

Θέλω να τελειώσω και να ευχαριστήσω και το Τεχνικό Επιμελητήριο και όλους τους ανθρώπους που βοήθησαν για να γίνει αυτό το βιβλίο πραγματικότητα, όπως είναι η Γιώτα Καζάζη, η Δώρα Βανιτσά, η Νατάσσα Σώκου. Τους ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου. Να ευχαριστήσω επίσης Αυγή Μαρκοπούλου.

Για τον Γιώργο Μπαλάφα δεν θα πω τίποτα, γιατί θα θυμώσει αν θα πω. Και να σημειώσω μία μεγάλη απώλεια.

Μας λείπει ο Αλέκος ο Φουφουλής, ο οποίος μαζί με τον Μιχάλη Καραλή, βοήθησαν για να έχουμε αυτή την σημαντική επιτυχία στον τομέα των φυσικών πόρων, όπως θα διαβάσετε μέσα στο βιβλίο.

Λοιπόν, μου είπε ότι είναι η κόρη και όχι μόνο η κόρη και ο γιος και ο γαμπρός. Μας λείπει πραγματικά ο Αλέκος.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι να πάνε όλα καλά, κυρίως για το Τεχνικό Επιμελητήριο. Γεια σας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Ο Μανώλης Δρακάκης θα φύγει για να προλάβει μην μας καεί το μετρό. Υπάρχει μια πυρκαγιά, επηρεάζονται κάποιες εγκαταστάσεις και μήπως έχουμε προβλήματα, για αυτό φεύγει. Θα ήθελα να παρακαλέσω, όποιος θέλει, ελεύθερα, να κάνει μία παρέμβαση, τόσο για τα θέματα που συζητήσαμε, όσο και για το μέλλον του ΤΕΕ. Υπάρχει κάποιος;

Ο κύριος Μανιατόπουλος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιανατολικής Ευρώπης (IENE)

Δεν είναι παρέμβαση, αλλά είναι μία σκέψη και μόνο, ακούγοντας όλους εσάς και πάνω από όλα τον αγαπητό και αγαπημένο μου Βαγγέλη. Τον ευχαριστώ για τα καλά του λόγια, αλλά δεν είναι ο λόγος αυτός. Θέλω να πω ότι δύο είναι για εμένα οι μεγάλοι παράγοντες μιας εποχής εκρηκτικής λειτουργίας του ΤΕΕ, και η μη συνύπαρξη και των δύο, πολύ δύσκολα το Τεχνικό Επιμελητήριο θα μπορέσει να βρει μία ανάλογη περίοδο.

Ένα, δεν ξέρω τι έρχεται πρώτο, μάλλον αυτό που θα πω είναι πρώτο, ένα, δεν είναι ο Βαγγέλης. Είναι ότι ήταν μία εποχή που ο κόσμος έβραζε, άλλαζε, ήλπιζε, δούλευε, συνεργαζόταν. Είχαμε περάσει τη δικτατορία, είχαμε περάσει δύσκολες καταστάσεις και η αίσθηση, το είπαν και οι προηγούμενοι ομιλητές, η αίσθηση της κοινωνίας ήταν έντονη.

Δεν είχε πάρει ο καθένας τον δρόμο του, τον δρόμο του τι θα βγάλω λίγο παραπάνω και αδιαφορώ για τα άλλα.

Δεν θα έφτανε όμως αυτό. Εδώ χρειάζεται και η έμπνευση και εδώ έρχεται ο ρόλος του Βαγγέλη, ο οποίος με έμπνευση, με ικανότητα, με πειθώ, γνώση, δύναμη, κινητοποιούσε τους ανθρώπους. Δεν έχει σημασία ποιοι ήταν οι άνθρωποι. Ευχαριστώ που είπε καλά λόγια για μένα, αλλά αν δεν θα ήμουν εγώ, θα ήταν κάποιος άλλος. Πολλοί είμαστε εδώ που ήμασταν τότε. Αν δεν είμαστε εμείς τότε θα ήσαν κάποιοι άλλοι. Αυτό το στοιχείο, ο Κουλουμπής, ο οποίος ενέπνεε, δεν αγρίευε, δεν διοικούσε με δύναμη επιβολής, διοικούσε με δύναμη πειθούς, ήταν μεγάλο στοιχείο. Και έτσι το χωράφι

υπήρχε, περίμενε καλλιεργητή και ο Βαγγέλης πραγματικά το καλλιεργήσε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Άλλωστε, το απέδειξε και στις, μετά, θητείες του, στα Υπουργεία και λοιπά, όπου όμως είχε ήδη αρχίσει να αλλάζει η κοινωνία και πολύ πιο δύσκολα θα μπορούσε να περάσει και σε άλλα συστήματα τις ικανότητες του, να τις μεταφράσει σε αποτέλεσμα. Τις μετέφρασε σε κάποιο βαθμό. Στο Επιμελητήριο το πέτυχε νομίζω, ποτέ δεν είναι 100%, αλλά το πέτυχε σε μεγάλο βαθμό, γιατί επαναλαμβάνω, ώριμη η κοινωνία, η στιγμή, ικανός ο ηγέτης. Ήθελα να πω αυτά τα δύο λόγια που σκεφτόμουν καθώς άκουγα τους διάφορους ομιλητές και ευχαριστώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Ευχαριστούμε τον Ντίνο Μανιατόπουλο και θα δώσω τον λόγο στον Μιχάλη Καραλή.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Μηχανολόγος Μηχανικός

Αγαπητοί συνάδελφοι, Πρόεδρε, ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια, θα θυμηθώ κάποια περιστατικά από την παρουσία μας στο Υπουργείο Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, όπου μας βρήκες μαζί με τον αείμνηστο Αλέκο. Το πρώτο πράγμα, επειδή ήταν η περίοδος, στις αρχές της δεκαετίας του '80, όπου η μεταλλευτική βιομηχανία διέρχεται μία τεράστια κρίση και στην Ελλάδα έκλειναν οι μεταλλευτικές βιομηχανίες η μία μετά την άλλη, υπερχρεωμένες. Διεθνής κρίση ενεργειακή, όπως γράφεις και στο βιβλίο σου. Το πρώτο πράγμα που έκανες, ήταν ένα φωνάξεις εμάς και άλλους συναδέλφους αξιόλογους, από το ΙΓΜΕ, και να μας ζητήσεις να καταγραφούν τα προβλήματα που

υπήρχαν στον χώρο αυτό και αμέσως να δημιουργήσεις μία μεγάλη ομάδα, τριάντα δύο ομάδες εργασίας, όπως γράφεις, η κάθε μία από εκλεκτούς συναδέλφους μηχανικούς και άλλες ειδικότητες από αρμόδια Υπουργεία και Φορείς και να καταγράψουν τα προβλήματα και να προτείνουν λύσεις. Το χαρακτηριστικό που θυμάμαι, που είναι και το χαρακτηριστικό του ηγέτη, είναι ότι δεν άφησες αυτόν τον κόσμο να δουλεύει χωρίς πρόγραμμα και χωρίς έλεγχο, αλλά μας καλούσες κάθε εβδομάδα και έγραφες σε κάποια χαρτιά, που ευτυχώς κάποια καλή έμπνευση προφύλαξε αυτό το αρχείο και το είχα ακόμα ύστερα από είκοσι τόσα χρόνια στο σπίτι μου και το ανέσυρα όταν μου τηλεφώνησες, να γράψω κάποια πράγματα από εκείνη την περίοδο, και είδα ότι σε τακτά διαστήματα και ημερομηνίες, υπήρχε το ποσοστό της προόδου για κάθε ομάδα εργασίας. Αυτό είναι κάτι που μας είχε συγκλονίσει και μας είχε κινητοποιήσει συγχρόνως. Καταγράφηκαν όλα τα προβλήματα και στη συνέχεια, προχώρησε το έργο, με μία διαδικασία που πραγματικά είναι πρωτόγνωρη. Υπάρχει απομίμηση της διαδικασίας.

Δηλαδή, ο δημόσιος διάλογος και οι θέσεις των φορέων, πριν να γίνει κάποια νομοθετική εργασία, η οποία όμως, από ότι όλοι ξέρουμε αυτήν τη σύγχρονη περίοδο, είναι μάλλον εικονική. Τότε ήταν πραγματικός ο διάλογος. Υπήρχαν μήνες πριν περάσει από τη Βουλή κάποιο σχέδιο. Αυτό διενέμετο σε όλους τους φορείς, επαγγελματικούς, επιστημονικούς, κόμματα. Γινόντουσαν ομάδες εργασίας, οι οποίες παραλάμβαναν και κατέγραφαν τις απαντήσεις, τις κωδικοποιούσαν και στη συνέχεια, όλα αυτά κατεγράφονταν, συνεργαζόμασταν μαζί και, ανάλογα με τη βαρύτητα τους ή τη σημαντικότητά

τους, περνούσαν μέσα στα σχέδια με την δικιά σου απόφαση Υπουργέ και μετά πήγαιναν στη Βουλή.

Ήταν μία διαδικασία πραγματικού δημοκρατικού διαλόγου και πραγματικής δημιουργίας, για να δοθεί το καλύτερο στην κοινωνία, στον συγκεκριμένο τομέα.

Θέλω να πω και κάτι άλλο, ότι παρ' όλη την καλοσύνη σου, ήσουν σκληρός όταν έβλεπες ότι κάτι δεν πάει καλά. Θυμάμαι το καλοκαίρι του '84, είχαμε ετοιμάσει τον νόμο, το σχέδιο νόμου για τη γεωθερμία. Κάπου είχε χαθεί αυτό το σχέδιο νόμου μεταξύ Υπουργείου, επιστημονικού τμήματος της Βουλής και λοιπά.

Ήταν καλοκαίρι, ήμασταν διακοπές και κάποια στιγμή λαμβάνω κάποιο αγωνιώδες τηλεφώνημα, από έναν συνάδελφο από το Υπουργείο, τον Γιώργο Πατελάρο, που μου έλεγε *«Μιχάλη κατέβα γρήγορα»*, από την Κεφαλονιά που ήμουν με την οικογένεια μου, με τα παιδιά μου και την γυναίκα μου, *«διότι ο Υπουργός είναι έξαλλος. Δεν μπορούμε να βρούμε που είναι το σχέδιο νόμου για τη γεωθερμία και πρέπει να περάσει από την Βουλή»*. Όταν σε αντίκρισα, πραγματικά μας επέπληξες εμένα και τον Αλέκο και πραγματικά θέλαμε εκείνη την ώρα να ανοίξει η γη και να μας καταπιεί. Και κάτι τελευταίο. Ο άνθρωπος ο ηγέτης, που γνωρίζει τις δυνατότητές του και έχει περάσει από το καμίνι της αυτοδημιουργίας, εμπιστεύεται και τους ανθρώπους που διαλέγει.

Θα πω κάτι το οποίο με έχει συγκλονίσει. Δεν νομίζω ότι έχει επαναληφθεί. Όταν έλειπες από το Υπουργείο και κατά την κρίση μας, εμένα και στον Αλέκο, αν υπήρχε κάποιο θέμα της επικαιρότητας που έπρεπε να υπάρξει κάποιο Δελτίο Τύπου, μας αφήνεις πάντα λευκό χαρτί με τον τίτλο του Υπουρ-

γού αριστερά και κάτω την υπογραφή σου. Και εγώ και ο Αλέκος, όταν χρειαζόταν, βγάζαμε δελτίο Τύπου και το δίνουμε στις υπηρεσίες του Υπουργείου να το προωθήσουν στη δημοσιότητα. Αυτό είναι κάτι που δεν νομίζω ότι μπορεί κανείς, κάποιος άλλος να το επαναλάβει ή το έχει επαναλάβει.

Και βέβαια, να προσθέσω και ότι στο κομμάτι του ορυκτού πλούτου, που ήταν βέβαια ένα πλαίσιο θεσμικό που είχε πάρα πολύ καιρό να αλλάξει, προσπάθησες και πραγματικά, δεν δίστασες να συγκρουστείς και με τις επικρατούσες τότε καταστάσεις, που Δημόσια μεταλλεία εν ενεργεία, νοικιασμένα σε ιδιώτες, πλήρωναν ασήμαντα ποσά, αστεία, το είχε γράψει και ο Τύπος τότε, και είχες ενεργοποιήσει διατάξεις που κοιμόντουσαν από καιρό σε προϋπάρχουσα νομοθεσία, για την αναθεώρηση των συμβάσεων των Δημόσιων μεταλλείων.

Είχαν δημιουργηθεί ομάδες, οι οποίες όμως, δυστυχώς, μετά την αποχώρηση σου από το Υπουργείο, ουδέποτε συνέχισαν το έργο αυτό.

Θέλω να σε ευχαριστήσω για την εμπειρία των χρόνων εκείνων, για αυτά που έμαθα μαζί σου και να ευχαριστήσω και όλους τους συναδέλφους που δούλεψαν τότε μαζί και βέβαια, και να αποτίσω κι έναν φόρο τιμής και αγάπης στον Αλέκο, που δεν είναι πια μαζί μας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Ευχαριστούμε τον Μιχάλη Καραλή και τον λόγο τώρα ο Χρήστος Σπίρτζης, ο δεύτερος Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ, που άκουσε πολλά, άρα μπορεί να ομιλεί.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ
Β΄ Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ

Κατ' αρχάς να ευχαριστήσω τον Βαγγέλη Κουλουμπή, για τις απαντήσεις που έδωσε, τις κομψές απαντήσεις που έδωσε στον Γιώργο Καραλή και στον Πρύτανη. Απλά θα τις επισημάνω. Και ποιες είναι αυτές; Ότι το ΤΕΕ δεν είναι μόνο επιστημονικός οργανισμός και είναι ψευτοδίλημμα να είναι μόνο επιστημονικός οργανισμός και συνδικαλιστικός φορέας. Είναι ψευτοδίλημμα. Το ένα με τον άλλο δένουν απόλυτα. Για αυτό και υπήρχε η προσπάθεια που υπήρχε και στα χρόνια του Βαγγέλη Κουλουμπή μέχρι σήμερα, για το ασφαλιστικό, για τις αμοιβές, για τον τρόπο δηλαδή που ασκείται το επάγγελμα του μηχανικού.

Και η δεύτερη κομψή απάντηση είναι για τον ισχυρό Πρόεδρο. Για τον ισχυρό Πρόεδρο, με ομάδα που θα δουλεύει μέσα στο Επιμελητήριο. Για την ισχυρή διοίκηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου με δύο λόγια, που δεν θα διαπραγματεύεται. Και αυτό βέβαια ισχύει, αυτός ο βυζαντινισμός που κατηγορεί ο πρύτανης, κύρια στα Πολυτεχνεία. Μέσα στο Τεχνικό Επιμελητήριο τον διαδεχτήκαμε.

Θέλω να πω λοιπόν ότι, εγώ θεωρώ ότι η σημερινή εκδήλωση, επ' ευκαιρία του βιβλίου του Βαγγέλη Κουλουμπή, δεν την θεωρώ μία εκδήλωση τιμής στον Βαγγέλη Κουλουμπή. Τη θεωρώ μία εκδήλωση που θα μας χρησιμεύσει να βγάλουμε συμπεράσματα, ασφαλή συμπεράσματα, για το που θέλουμε να το πάμε από δω και πέρα. Και τι θέλω να πω; Διαβάζοντας το βιβλίο του, γιατί εγώ δεν ήμουνα ούτε συμφοιτητής του ούτε συνεργάτης του, είδα ότι τέλειωσε το '52 το Πολυτεχνείο και μετά, για δεκαετίες, άσκησε το επάγγελμα,

δηλαδή δούλεψε. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι η συνδικαλιστική και πολιτική του δράση, δεν επηρεάστηκε μόνο από τα ιδεολογικά και πολιτικά ρεύματα της εποχής του. Επηρεάστηκε από την ίδια την κοινωνία, από τον τρόπο που ασκείται το επάγγελμα του μηχανικού ή που ασκούσαν τότε και πως το αντιμετώπιζει. Άρα, επηρεάστηκε από τον ορθολογισμό, τον σχεδιασμό και άρα και το αποτέλεσμα. Και αυτή, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι η προβαλλόμενη συντηρητική αντίληψη του τεχνοκράτη. Αυτή είναι η αντίληψη της προοδευτικής τάσης, είναι ότι αιτιολογούμε το όχι και τεκμηριώνουμε το ναι ταυτόχρονα. Και αυτό σηματοδότησε αν μη τι άλλο το έργο του Βαγγέλη Κουλουμπή και της γενιάς του στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Στη συνέχεια, και ενώ η μεταπολίτευση είχε μία τάση για πολύ ισχυρή ανανέωση του πολιτικού στελεχιακού δυναμικού, ο Βαγγέλης Κουλουμπής προτίμησε να συνεχίσει να εισφέρει στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Έγινε λοιπόν γνωστός όχι από το κόμμα του, αλλά από τη δράση του, την κοινωνική και τη συνδικαλιστική του δράση, μέσα από ένα επιστημονικό, συλλογικό, κοινωνικό φορέα. Επομένως, η εμπλοκή του με την πολιτική το '81, ήρθε ως φυσικό αποτέλεσμα. Δεν τον τράβηξε κάποιος από τα μαλλιά, να τον κάνει Βουλευτή ή Υπουργό. Δεν μπήκε στο star system ούτε της πολιτικής, ούτε το γενικότερο. Και αυτό για την σημερινή εποχή, είναι το πιο σημαντικό μήνυμα που έχει να μας διδάξει η ιστορία του. Αντιστάθηκε. Αντιστάθηκε και όταν ήθελε να κάνει το διάλειμμά του, το έκανε.

Σήμερα, ή εδώ και αρκετά χρόνια, που επιχειρείται η απαξία όχι μόνο των συνδικαλιστικών και των κοινωνικών φορέων, και των κομμάτων και της πο-

λιτικής γενικά, και των οραμάτων και των ιδεολογιών, σήμερα είναι η στιγμή που η δική μας γενιά πλέον, πρέπει να αντισταθεί στον κατήφορο της δημοκρατίας των μέσων, Γιώργο μου, δεν το εκπροσωπείς, απλά το λέω γιατί δεν το είπες, των συμφερόντων και στην παρακμή γενικά. Αυτή η αντίσταση δεν μπορεί να μην σηματοδοτηθεί από αυτή την γενιά. Όχι μόνο από τον Βαγγέλη Κουλουμπή. Από όλη αυτή τη γενιά. Είναι και άλλοι εδώ πέρα και στην πρώτη γραμμή και παραπίσω, έτσι;

Λοιπόν, εγώ τελειώνω, λέγοντας ότι η συνέχιση της πορείας του έργου αυτής της γενιάς, και του Βαγγέλη Κουλουμπή, και στο ΤΕΕ και στην πολιτική και στη στάση ζωής, είναι το στοίχημα το δικό μας και είναι αυτό που επί της ουσίας θα είναι η εκδήλωση τιμής στον Βαγγέλη Κουλουμπή. Και για να θυμίσω τι έλεγε και ένας παλιός συνεργάτης, που δεν αναφέρθηκε, και που βγαίνει από την στάση ζωής του Βαγγέλη Κουλουμπή, είναι δουλειά, δουλειά, δουλειά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

Ευχαριστούμε τον Χρήστο Σπίρτζη και ταυτόχρονα όλους εσάς που είχατε την καλοσύνη να βρισκόσαστε μαζί μας σήμερα, αλλά θέλω να ευχαριστήσω και πάλι τον Βαγγέλη, ο οποίος έδωσε αφορμή για τη συνάντηση, για τη συζήτηση που έγινε, αλλά κυρίως για τις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν με αφορμή αυτή την έκδοση. Ελπίζω, να την συμπληρώσεις Βαγγέλη σύντομα και με άλλα στοιχεία, γιατί έχεις πάρα πολύ υλικό.